

Marktverkenning relatie en scheiding

Opdrachtgever: Regionale Backoffice Lekstroom

Inleiding

In de regio Lekstroom werken we preventief rondom het thema *Relatie en scheiding*. Een scheiding is een heftige gebeurtenis in het leven van een kind. Deze kinderen hebben, zeker als de scheiding complex is, vaker veel last van deze gebeurtenis. Een scheiding is op zich voor kinderen en jongeren al heftig. Maar hoe complexer de scheiding, hoe complexer het voor de jeugdige is om hier mee om te gaan. Jeugdigen in een complexe scheidingssituatie komen vaker dan andere jeugdigen terecht in de jeugdhulp / jeugd GGZ. En we willen in onze regio stappen zetten om dat, in het belang van deze kinderen, zoveel mogelijk te voorkomen.

Daarom zetten we in op:

- laagdrempelig maken van vragen over relaties;
- laagdrempelige toegang voor allerlei vragen over relaties en scheiding;
- inzetten van ervaringsdeskundigheid om ouders en jeugdigen te steunen bij relatie of scheidingssituaties/vragen;
- beter toerusten van professionals om met ouders om te gaan die relatievragen of -problemen hebben of die gaan scheiden;
- ouders die met een scheiding of samengesteld gezin te maken hebben aan elkaar koppelen en leren omgaan met de situatie.

Daarin werken we samen met een aantal organisaties. Het is echter niet bekend of er meer organisaties op dat terrein actief zijn die een bijdrage zouden kunnen leveren.

Doel van de marktconsultatie:

Het doel van deze marktconsultatie is om meer inzicht te krijgen in het beschikbaar aanbod in de markt voor het organiseren, begeleiden en/of uitvoeren van activiteiten die nu al worden gedaan door bij ons bekende organisaties.

Huidige situatie:

In de regio Lekstroom hebben we een aantal vrij toegankelijke voorzieningen ingericht voor ouders en de jeugdige rondom het thema relatie en scheiding. Vertaald in segmenten zijn dit:

1. *Buddy en online steun voor kinderen en jongeren van gescheiden ouders*

Het gaat er hierbij om er te zijn voor en door jongeren met gescheiden ouders. Door het delen van eigen ervaringen en mee te denken en tips te geven, steunend zijn om met de scheiding van ouders om te gaan zodat de jongere het niet alleen hoeft te doen. Ook gaat het om het delen van ervaringen vanuit het perspectief van ervaringsdeskundige jongeren met volwassenen, zoals ouders, leerkrachten, hulpverleners en rechters. Hierdoor begrijpen zij beter wat er in het hoofd en hart van kinderen met gescheiden ouders omgaat en kunnen zij doen wat kinderen en jongeren met gescheiden ouders écht nodig hebben.

Doel is dat kinderen en jongeren met gescheiden ouders gewoon kind kunnen zijn. Dat zij zo min mogelijk last hebben van de scheiding en gewoon zichzelf kunnen zijn. Dat er écht wordt geluisterd. Dat kinderen en jongeren met gescheiden ouders opgroeien in een fijne omgeving met ouders die - ook na de breuk - respectvol met elkaar omgaan. Dat er steun is van anderen in de omgeving. En vooral dat er liefde en aandacht is op momenten dat het (even) niet zo lekker gaat.

Het gaat dus om bijdragen aan het voorkomen en verlagen van negatieve impact van de scheiding van ouders op kinderen door het bieden van herkenning, erkenning en hoop door de inzet van ervaringsdeskundigen. En door het empoweren van deze kinderen en jongeren, vergroten hun kansen in onze maatschappij.

Kinderen en jongeren vinden steun bij lotgenoten en worden emotioneel en praktisch bijgestaan. Dit gebeurt online en/of fysiek. De vrijwilligers begeleiden kinderen vanuit hun eigen ervaring en worden ondersteund door een overkoepelende organisatie die hen verbindt, schoolt, zorgt voor ondersteuning en organisatie. Deze begeleiding is via chat met een ervaringsdeskundig of via een online buddy. Ook worden fysieke bijeenkomsten georganiseerd voor jongeren van gescheiden ouders.

Daarnaast zorgt dit segment dat er informatie vanuit de jongeren met ouders gedeeld wordt, zodat het belang van kinderen in een scheidingssituatie goed gezien kan worden. Ook zijn er webinars voor ouders en professionals, om met elkaar in gesprek te gaan over hoe binnen een scheiding kinderen zo goed mogelijk gehoord en gezien kunnen worden. De organisatie zorgt voor communicatiemiddelen, die opdrachtgever en andere organisaties gebruiken om het aanbod frequent goed onder de aandacht te brengen. Ook zorgt dit segment voor trainingen/masterclasses voor professionals, zoals het jongerenwerk.

2. *Maatjesproject voor gescheiden ouders*

Hierbij vinden gescheiden ouders steun bij lotgenoten en worden zij emotioneel en praktisch bijgestaan. Als ouders in een vroeg stadium steun ervaren, tijdens of na de scheiding, bevordert dit hun welzijn en dat van de kinderen. Dit kan voorkomen dat scheidingen escaleren/complex worden.

De vrijwilligers/lotgenoten worden begeleid door een ervaren hulpverlener als coördinator. De ervaring van deze coördinator is gericht op (complexe) scheidingen. Op deze coördinator kunnen de vrijwilligers altijd terugvallen. De vrijwilligers krijgen intervisie en scholing/training.

De vrijwilligers komen uit de regio Lekstroom en de coördinator werkt binnen deze regio en kent de regio Lekstroom goed. Er is ervaring in het werken met de verschillende partijen in het veld binnen de regio Lekstroom, zowel formeel als informeel en ervaring in het werken met de sociale teams van de verschillende gemeenten.

3. *Gevarieerd aanbod voor samengestelde gezinnen*

Twee van de drie stiefgezinnen gaat weer uit elkaar waardoor sommige kinderen breuk op breuk meemaken. In samengestelde gezinnen speelt specifieke dynamiek. Kennis hierover helpt in het begrijpen en beter communiceren in de relatie en in ondersteuning door professionals. Zo helpen we stiefgezinnen om vroegtijdig problemen aan te pakken en duurzame, gezonde relaties op te bouwen binnen het samengestelde gezin.

De partij biedt:

- Maatjesproject voor samengestelde gezinnen. Met het maatjesproject willen we voorkomen dat samengestelde gezinnen uit elkaar gaan en/of veel spanningen en problemen hebben. Het maatjesproject betreft de ondersteuning en preventie voor

samengestelde gezinnen en is vergelijkbaar met het maatjesproject voor gescheiden ouders. Ook hier wordt een ervaringsdeskundige vrijwilliger gekoppeld aan een stiefouder en is er een coördinator (ervaringsdeskundige en professional op het gebied van relatie en scheiding) die begeleidt.

- Cursussen voor professionals over de dynamiek in samengestelde gezinnen
- Cursussen voor ouders met een samengesteld gezin, online en fysiek
- Overig preventief aanbod, waaronder webinars, online vragenuur, en stiefcafé, waar (stief)ouders samenkomen om ervaringen te delen en advies te krijgen van experts.
- Communicatie over dit aanbod en communicatiepakket voor de opdrachtgever

4. Spreekuur relatie en scheidingsvragen

In elke gemeente is er een relatie en scheidingssprek uur. Dit heeft als functie om mensen laagdrempelig toegang te geven tot informatie over alles wat met relatie(problemen) en scheiding te maken heeft. Doel van het spreekuur is om mensen met relatieproblemen te ondersteunen, bv. op het gebied van onderlinge communicatie (niet zijnde relatietherapie) en mensen die reeds hebben besloten te scheiden op een pad te krijgen waarop zij afspraken met elkaar kunnen maken over invulling van het ouderschap en de manier waarop zij zakelijk met elkaar omgaan. Hiermee kan vroegtijdig escalatie worden voorkomen en wordt het aantal complexe scheidingen teruggedrongen. Dit is in lijn met de aanbevelingen van het overheidsproject Scheiden zonder Schade, dat liep van 2018-2021.

Een belangrijk onderdeel van het spreekuur is de rol van de familierechtjurist. In het afgelopen jaar is in Lekstroom gebleken dat door inzet van jurist, in samenwerking met een medewerker van het sociaal team, bezoekers van het spreekuur een realistisch beeld krijgen van wat bijvoorbeeld een gang naar de rechter oplevert. Door zowel de juridische feiten te geven en daarnaast ook een helder beeld te scheppen voor ouders hoe vanuit het perspectief van de rechter naar de zaak gekeken wordt, voorkomt dit dat ouders willen escaleren naar de rechter.

Verder is van belang dat de jurist ervaring heeft als mediator. De gesprekken met ouders die worden gevoerd (die in een enorm heftige periode in hun leven zitten) stellen hoge eisen aan de gespreksvaardigheden van de jurist.

Het profiel van de jurist scheidingssprek uur:

De jurist

- is gespecialiseerd in familierecht met minimaal tien jaar ervaring als familierechtadvocaat en -mediator.
- is niet meer actief in de advocatuur vanwege de regelgeving rond tegengesteld belang en het acquisitie belang.
- Heeft ervaring in het werken met partijen in het sociaal domein, waaronder sociaal teams.
- Is beschikbaar voor 16 uur per week
- Voert coördinerende taken uit en draagt kennis over aan de leden van het expertiseteam (de medewerkers van de sociale teams die samen met jurist het spreekuur houden).

Dat is in de vorm van:

- voorzitterschap van het expertiseteam;
- delen van nieuwe ontwikkelingen;
- casuïstiek bespreking (geanonimiseerd);
- doorontwikkeling van het expertiseteam etc.
- Juridische expertise/kennis delen met het team en met ouders